

nif. MBH. 2, 453. — 3) m. N. pr. eines Berges in Kāmākhyā Kālīkī-P. im ÇKDr. — 4) f. नाटिका eine Art Schauspiel Sāh. D. 276. 539. 52, 11. — 5) नाटकी f. Indra's Hof ÇABDĀRTHAK. bei WILS.

नाटकरत्नकोष (ना० + रत्न०) m. Titel eines Werkes Verz. d. Oxf. H. 182, b.

नाटकावतार (नाटक + अव०) m. Titel einer Schrift Verz. d. Oxf. H. No. 292.

नाटकेय m. pl. N. pr. eines Volkes MBH. 2, 1118.

नाटाम्र (नाट + आम्र) m. Wassermelone TRIK. 2, 4, 37. Hār. 126.

नाटार (von नटी) m. der Sohn einer Schauspielerin Vop. 7, 8. — Vgl. नाटेर, नाटेय.

नाटिक (von नाटि; s. u. नट्) n. mimische Darstellung: भीतिनाटिकेन ÇĀK. 73, 4. विषादनाटिकेन 90, 20, v. 1.

नाटेय (von नटी) m. der Sohn einer Schauspielerin Vop. 7, 8. H. 548, Sch.

नाटेर (wie eben) m. dass. Vop. 7, 8. H. 548. — Vgl. नाटार.

नाट्य (von नट्) 1) n. P. 4, 3, 129. = नाट्य und नाट्यत्रिक AK. 1, 1, 2, 10. H. 279. 280. an. 2, 369. MED. j. 33. Tanz, Mimik, Darstellung auf der Bühne, Schauspielerkunst BHĀG. P. 4, 13, 19. °प्रिय ein Freund des Tanzes, Bein. Çiva's H. 198. नाट्येनासीना so v. a. das Niedersitzen auf dem Theater mimisch darstellend MRĀK. 88, 4. नाट्येनावतीर्णा ÇĀK. 100, 1. 40, 16. 48, 20. 49, 21. 50, 22. 77, 10. मुनाट्येन नटस्तदा । मर्हर्षिस्तोषया मास HARIV. 8375. नाट्यालं कृति Sāh. D. 471. काव्यनाट्ययोः H. 326. गी-यतां नाट्योचितं किञ्चित् DUĀRTAS. 68, 17. नाट्योक्ति f. ein Ausdruck vom Theater 170, 8. AK. 1, 1, 2, 11. नाट्याचार्य m. Tanzlehrer u. s. w. MRĀK. 49, 2. नाट्याचार्यक n. nom. abstr. dazu PAÑKĀT. III, 268. नाट्यशास्त्र n. die Lehre vom Tanze, von der Schauspielerkunst MĀLAV. 13, 22. TRIK. 3, 3, 174. °धर्मिका f. Regeln über Mimik u. s. w. H. 279. °धर्मो f. dass. Schol. °शाला Tanzaal GARUPA-P. im ÇKDr. नटो नाट्यधरः ein Schauspieler in seinem Theatercostum BHĀG. P. 1, 8, 19. — 2) m. Schauspieler: नटनाट्यगायकाः BHĀG. P. 7, 8, 50.

नाड n. = नाल COLEBR. und LOIS. zu AK. 2, 9, 22.

नाडपितृ N. pr. eines Ortes ÇĀT. Br. 13, 5, 4, 13.

नाडापनं m. patron. von नड P. 4, 1, 99. Vop. 7, 1. 9. Davon adj. नाडा-यनक P. 4, 3, 80, Sch.

नाडि s. नाडी.

नाडिक n. Ocimum sanctum L. (कालशाक) BHĀVAPR. im ÇKDr.

नाडिका (von नाडी) f. 1) ein hohler Stängel, Stängel überh.: शाकस्य AK. 2, 9, 34. — 2) Röhre, röhrenartiges Gefäß im Leibe: गल० = क्लो-मन् Schol. zu KĀTJ. ÇR. 599, 6. — 3) ein best. Zeitmaass, 1/60 eines siderischen Tages, 1/2 Muhūrta H. 137. HARIV. 7560. SŪRJAS. 1, 11. 2, 65. 4, 13. 17. 10, 3. 11, 13. 14. 12, 56. PĀRAÇ. bei BHĀTĪOTP. zu VARĀH. BRH. S. 2, Anf. VARĀH. LAGHUV. 6, 1. BHĀG. P. 3, 11, 8. VP. 22, N. 3 (नारिका). Sāh. D. 33, 21. — 4) ein best. Längenmaass, 1/2 Daṇḍa MĀRK. P. 49, 39. — 5) in der Stelle पानस्त्रीधूतगोष्ठीषु राजानमभितथराः । बोधयेयुः प्रमाद्यन्तमुपनिर्नाडिका-दिभिः ॥ Kām. NĪTIS. 5, 51 wohl = नाली = घटी eine metallene Platte, an der die Stunden angeschlagen werden.

नाडिकेल m. = नारिकेल BHAR. zu AK. 2, 4, 5, 34. ÇKDr.

नाडिचीर (नाडि + चीर) n. Weberschiff Hār. 214.

नाडिधम (नाडिम्, acc. von नाडी mit Kürzung des Vocals, + धम) m. Goldschmied (in ein Rohr blasend) P. 3, 2, 30. 6, 3, 66. Vop. 26, 54. AK. 2, 10, 8 (v. 1. नाडिधम). TRIK. 2, 10, 3. H. 908. Nach WILS. auch adj. die Eingeweide erschütternd; schrecklich. BHĀTJ. 6, 94 in Verbindung mit मार्गः; von den Scholl. durch उच्चनीचाधिरोहणा, मुकुमुकुर्निःशसिर्नाडी धमति erklärt; also unebene Wege, die Einem beim Fahren Stiche verursachen.

नाडिधय (नाडिम् + धय) P. 3, 2, 30. 6, 3, 66. Vop. 26, 54. durch ein Rohr trinkend.

नाडिपत्त (नाडि + प०) n. eine Gemüseart, = नाडीच ÇĀDDAM. im ÇKDr.

नाडिमण्डल (नाडि + म०) n. Himmelsäquator WILS.

नाडी (von नड; नाडि SIDDH. K. 247, b, ult. BHAR. zu AK. ÇKDr.) f. 1) Röhre, Kanal; die röhrenartigen Gefäße im Leibe, Adern u. s. w.; = नाल AK. 2, 9, 22. H. an. 2, 121. fg. MED. d. 16. = काण्ड Halm, Stängel 3. = सिरा, स्नायु AK. 2, 6, 2, 16. H. 631. H. an. MED. AV. 10, 7, 15. 16. ये ते नाडौ देवकृते योस्तिष्ठति वृक्ष्यम् 6, 138, 4. KĀTJ. 12, 10 in Ind. St. 3, 464. ÇĀT. Br. 10, 4, 5, 2. 14, 5, 21. 6, 11, 3. MUNP. UP. 2, 2, 6. PRAÇNOP. 3, 6. Ind. St. 1, 271. SŪÇR. 1, 60, 14. 101, 12. वेणु० 2, 339, 2. 124, 9. तोय० 1, 84, 8. स्वेद० 2, 363, 17. मातुस्तु खलु रसवर्णयो नाड्यो गर्भनाभिनाडी प्रतिबद्धा 1, 324, 3. प्रवृत्ता (प्रस्थिता) हृदयात्सर्वं तिर्गर्धम-धस्तथा । वक्तव्यन्तरमात्राद्यो दश प्राणप्रचोदिताः ॥ MBH. 3, 13974 (= 12, 6880). PRAB. 1, 10. BHĀG. P. 2, 1, 33. 3, 26, 59. नाडीद्वयगते प्राणो Verz. d. Oxf. H. 103, a, 16. यः कर्णनाडीं पुरुषस्य यातः BHĀG. P. 3, 3, 11. म्रञ्जना-लनाडीभिः 8, 19. सौराभिरिव नाडीभिरमृताब्द्याभिः von den hohl gedachten Sonnenstrahlen, die das Wasser aufsaugen, RAGH. 10, 59. नाडयः (von नाडि) BHĀG. P. 2, 10, 29. am Ende eines adj. comp. नाडि (nicht नाडीक) in der Bed. Ader, Gefäß des thierischen Leibes P. 5, 4, 159. BHĀG. P. 3, 30, 17. aber बहुनाडीकः स्तम्भः P., Sch. Vgl. गर्भनाडी, मधु०. — 2) Pfeife, Flöte: इयमेस्य धम्यते नाड्डीः RV. 10, 135, 7. KĀTJ. 23, 4. 34, 5. — 3) Fistel MED. H. an., wo ब्रणान्तरे st. गुणान्तरे zu lesen ist. SŪÇR. 1, 284, 11. 304, 16. 2, 127, 11. नेत्र० 307, 2. Vgl. नाडीत्रण. — 4) Büchse am Rade: स्वर्यस्य दक्षिणं चक्रं प्रवृक्ष्य नाडीमभि बुद्ध्यात् TS. 3, 4, 8, 3. KĀTJ. 37, 12. — 5) eine best. Grasart, = गण्डह्वी H. an. MED. — 6) Puls (schliesst sich an die Bed. Ader an) WILS. — 7) ein best. Zeitmaass, 1/60 eines siderischen Tages, 1/2 Muhūrta (vgl. नाडिका) AK. 3, 4, 11, 45. H. an. MED. VARĀH. BRH. S. 2, Anf. SŪRJAS. 1, 12. 64. 66. 67. 2, 66. 3, 49. 4, 8. 7, 8. 12, 5. 61. 14, 11. Vgl. नट०. — 8) Gauklerei H. an. MED.

नाडीक (von नाडी) 1) m. eine best. Gemüsepflanze, = vulg. पाटशाक (Corchorus olitorius Ltn.) und नालिताशाक BHĀVAPR. im ÇKDr. — 2) f. oxyt. Luft- oder Speiseröhre AV. 5, 18, 8.

नाडीकलापक (नाडी + कलाप) m. eine best. Pflanze, = सर्क्षी und गण्डिनी im Hindī BHĀVAPR. im ÇKDr.

नाडीकेल m. = नारिकेल ÇĀDDAR. im ÇKDr.

नाडीच m. Colocasta antiquorum Schott. (mit essbarer Wurzelknolle) TRIK. 2, 4, 32.

नाडीचरण (ना० + च०) m. Vogel (Halme zu Beinen habend) TRIK. 2, 5, 37. H. c. 186.

नाडीजङ्घ (ना० + जङ्घा) m. 1) Krähe TRIK. 2, 5, 21. — 2) N. pr. eines